

Legsörebb a háttér kékje (megmondtuk a gomb nevét), világosabb a fakanál okker színe, legvilágosabb a konyharuha. A modell tárgyainak szín- és tónusértékeinek állandó figyelembevételével állapították meg a konyharuha és a fakanál ön- és vetett árnyékát. Ezen az órán alapszínekkel (kék, piros, sárga) festettek.

A festés megkezdése előtt megbeszéltük a festés sorrendjét. A nagyobb felületek megfestése után a kisebb felületek következtek.

A piros csíkok, az árnyékok festésének technikáját be is mutattam.

Eredménymegállapítás

4 tanulójaztot helyeztem a táblára.

Szempontok: elhelyezés,
arányok,
tónusértékek.

Az óra a tanár értékelésével fejeződött be.

Tóth József
Tanárképző Főiskola, Szeged

A NEVELŐ — SZÜLŐ TALÁLKOZÁSOK JELENTŐSÉGE A NEVELÉSBEN

„Fejlesztésre szorul a pedagógus—szülő kapcsolat demokratizmusa” (Utmutató a szülői munkaközösségek számára az 1970—71-es tanévre.)

A követendő cél meghatározása világos. A követelmény talán nem is új. Érvényes volt évekkkel ezelőtt és nem lehet figyelmen kívül hagyni évek múlva sem.

A vérbeli pedagógus ösztönyszerűen is vágyik arra, hogy tanítványa szüleiivel jó kapcsolatot teremtsen. Soknak mégsem sikerül. A legjobb szándékok ellenére sem. A cél tehát világos, a „hogyan” azonban már nem ilyen egyszerű.

Leghasznosabb útkezdésnek a gyakorlati tapasztalatok összegyűjtését, közlését tartom.

Ebből az elgondolásból kiindulva és hasonló munkák ösztönzése érdekében írom le egy jól sikerült nevelő—szülő találkozósomat a Pécsi Tanárképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájának negyedik osztályában.

A nevelési cél a *szülők iránti tisztelet* elmélyítése volt. A téma aktualitását a gyermekek életkori sajátossága adta meg, — tapasztalatom szerint ebben a korban kezdenek kialakulni bizonyos káros jellemvonások (nyegleség, tiszteletlenség stb.), melyek később rögződnek, ha idejében nem reagálunk. A szülők segítsége nélkülözhetetlen. Felvilágosításuk annál inkább is fontos, mert sok szülő az ilyen jelenségeket eltitkolni igyekszik, menti a gyermekét, ahelyett, hogy idejében mindent őszintén feltárna a nevelő előtt. A téma aktualitását tehát a gyakorlati tapasztalat indokolta.

A felkészülés egy fogalmazási órán kezdődött el, amikor a „Példaképem” c. témakört dolgoztuk fel. Az Édesanyáról, vagy az Édesapáról, mint példaképről kellett fogalmazást írni. Még a kezdés előtt megígértem, hogy a legsikerültebb írásokat a szülők előtt felolvassuk, ami persze a buzgalmat növelte.

Rajzórán díszes meghívót készítettünk, melyben kértük a szülőket, hogy a kisdobos foglalkozáson vegyenek részt. A meghívón

feltüntettük a foglalkozás tárgyát: „Tisztelet tudásra nevelés a negyedik osztályban.” Zenei osztály lévén, zenei vetélkedőt is hirdettünk. És, mert ez a foglalkozás előre láthatóan hosszabbnak ígérkezett, mint a többi, otthon előállított olcsó dolgokból büfét is rendeztünk be.

Közbevetőleg már most szeretném felhívni a figyelmet néhány apróságnak tűnő dologra, ami azonban mégis később a siker záloga lehet.

1. *A téma megválasztása.* Minden szülő ad arra, hogy a gyermek őt tisztelje. A szülő és gyermek viszonyában mindenütt adódik ezzel kapcsolatban probléma. Bizonyosra vehető, hogy az ilyen természetű téma érdeklő és vonzza a szülőt. A témaválasztás felkelti, vagy taszítja a szülő érdeklődését, a rendezvényen való megjelenése, vagy távolmaradása a témaválasztás függvénye lehet, következésképpen mindig ügyelni kell, hogy a fő téma fontos, és olyan legyen, hogy a szülő abban személy szerint is nagyon érdekeltnek érezze magát.

2. *A jó előkészítés.* Valamilyen módon már az előkészületbe is be kell vonni a szülőket, fel kell kelteni az érdeklődésüket. Kell, hogy a gyermek izgalma, buzgalma rá is kihasson, tudnia kell arról, hogy az esemény a család számára is fontos. Ezután megkapja a díszes meghívót, látja, hogy a gyermeke is szerepel, — most már szívesebben jön el és adottá válik a lehetőség a közvetlen kapcsolat kialakítására.

3. Biztosítani kell a *kellemes környezetet*, a barátságos hangulatot. A szülő számára a jelenlét ne legyen kötelesség, kényszer, munka, — érezze azt szinte „szórakozásnak” és távozásakor érezze, hogy hasznos volt eljönnie, mert gyermeke érdekében értékes ismeretekkel gyarapodott.

Nem mindegy, hogy egy-egy témakör milyen keretben kerül megvitatásra. A jelenleginek nagyon megfelelt a kisdobos foglalkozás, a tanulásban való segítség módozatait pl. bizonyára jobban meg lehet beszélni a szülői értekezleten.

A foglalkozás idejére osztályunkat teljesen átrendeztük. A gyermekek körben ültek és közvetlenül mögöttük ugyancsak körben a szülők és hozzátartozók. Mert mindenkinek megjelent mindkét szülője, sőt eljöttek többen a nagyszülők közül is.

Meghívtam az iskola igazgatóját és az úttörőcsapat vezetőjét, akik természetesen meg is jelentek.

Közbevetőleg: Nem várható el az igazgatótól, hogy minden osztály rendezvényén megjelenjen, kiemelkedő fontosságú témánál azonban aláhúzza a szülők előtt is a téma fontosságát, ha a nevelőn kívül egy-egy tisztviselő is jelen van.

Az egyik édesanyával előre megbeszéltem, hogy a tiszteletadással kapcsolatos szülői kívánságokat mintegy vitaindítóként nyilvánosan mondja el.

Az összejövetelt közös énekekkel, majd a szokásos óravezetői jelentéssel kezdtük.

Köszöntöttem a vendégeket, elmondottam a foglalkozás előzményeit, célját. Elmondtam, hogy mióta és hogyan készülünk arra, hogy a szülők iránti tisztelet érzése a gyermekekben minél jobban elmélyüljön.

Ezután a kisdobosok számoltak be arról, hogy mit tettek, milyen magatartást tanúsítottak annak érdekében, hogy tisztelettudó viselkedésüknek tanújelét adhassák: apró meglepetésekkel kedveskedtek szüleiknek, tisztelettudóan köszöntek, előre engedték az idősebbeket, lesegítették kabátjukat, autóbuszokon átadták a helyüket, segítettek csomagot vinni stb.

Láthatták a szülők, hogy a gyermekekből nem hiányzik a jó szándék, de sokszor észre sem veszik az alkalmat, amikor segíteni lehet és kell. Szeretik tanújelét adni illedelmes viselkedésüknek, ám jó szándékuk sok félszeg helyzet miatt gyakorta ellenkező végletbe csap át. Egyik tanulság mindjárt kézenfekvő volt: ha a tiszteletre nevelés terén eredményt szeretnénk látni, akkor fokozatosan lehetőséget is kell teremteni a gyermek számára a tiszteletteljes magatartás gyakorlására.

Ígéretemhez híven a két legjobb fogalmazást nyilvánosan felolvasták. A kedves hangú sorokat hallva a szülők már igen meg voltak hatva.

Egyik tanítványom elszavalta József Attila „Mama” c. versét és ezzel a foglalkozás első része befejezést nyert.

A második rész vidám szórakozással, zenéi vetélkedővel telt el.

A két rész közötti szünetben — miközben gondoskodtam a gyermekek elfoglaltságáról — a tanulók távollétében a már említett szülő elmondotta észrevételeit, javaslatait, kritikáját. Felszólaltak a többi szülők, akikkel aztán egyéni beszélgetést is folytattam.

A szülőkkel ez a találkozás még jobban megszilárdította régebbi igen jó kapcsolatainkat és megállapítottuk, hogy ez a találkozás is hasznos, szükséges volt elsősorban a gyermekek érdekében és javára. A jó hangulat szinte előkészítette következő találkozónkra való megjelenés sikerét is.

Az elmondottak alapján szeretnék néhány általánosítható tanulságot levonni:

— a nevelés a szülők aktív segítségével nélkül el sem képzelhető,

— a szülők megnyerését lehetőleg már a gyermek iskolába jövele előtt, de legkésőbb a tanítás beindításakor el kell kezdeni,

— a szülőket az iskolai nevelésen belül is a nevelés aktív részeseivé kell tenni,

— a segítség érdekében időnként szükséges a találkozó nevelők és szülők között. A találkozásnak változatos formái lehetnek,

— sok terhet ne bárítsunk a szülőkre, ez is fokozatos legyen, de az elvállalt munka végrehajtását meg kell kívánni,

— el kell érni, hogy mindkét szülő tartsa kötelességének a segítséget a gyermek érdekében.

Ki tudja hány nevelő van, aki ennél szívesebben találkozóról tudna beszámolni, átadva sok-sok értékes tapasztalatot, tanulságot? Jó lenne, ha témafelvetésem őket is írásra készítelné. Talán lenne, aki a tapasztalatokat összefoglalná és legalább egy „útmutató” születethetne.

Mindenképpen remélem, hogy egymagában ez a kis cikk kezdők számára majd némi segítséget nyújt.

Dr. Sásdi Imréné
Pécs, Tanárképző Főiskola